СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXX. Число 219. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 21. вересня, 1922. VOL. XXX. No. 219. Jersey City, N. J., Thursday, September 21, 1922. THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТ ГАРДИНГ ВЕТУЄ ЗАКОН ПРО БОНУС

ВАШИНГТОН, 19. вересня. — Президент Гардинг заложив нині своє вето проти закона про відшкодованнє для бувших жовнірів американської армії.

В своїй заяві про сей закон президент Гардинґ подає за причину свого спротиву проти закона те, що він накладає на народ Злучених Держав ... кі міліярди долярів тягару в сумі, яка тепер не дається б... означити. Він признає, що саме відшкодованнє для ветеранів великої війни є само собою похвальна справа, але його можна переводити в сей спосіб, як сього хоче конгрес. Ухвалювати великі кошти, до того ще так, що не знати, кілько вони будуть виносити, булоби дуже небезпечним приміром для будучого законодавства Злучених Держав. Ветеранам належиться відшкодованнє, але й вони повинні тепер взяти під увагу положеннє краю і не ждати винагороди тоді, як се булоби шкідливим для цілого народа.

Вето переходить завтра під обради конгресу, котрий може переголосувати се вето кваліфікованою більшостю двох третин голосів.

ЛАГОДЯТЬСЯ ДО БОРОТЬБИ ПРОТИ ВЕТА

ВАШИНГТОН, 19. вересня. — Вето президента Гардинга проти закона про бонус для жовнірів не прийшов для нікого як несподіванка. Через те вето не зміняє майже нічого в пляні нарад конгресу.

На загал кажучи, вето не найшло тільки ворогів, як сподівалися. Члени конгресу покищо говорять про него з великою резервою. Навіть вороги президента хвалять його за відвагу, яку він показав виступаючи проти домагання популярних ветеранських організацій.

Одна з тих організацій, Американський Леґіон, котра недавно апелювала особисто до президента Гардинґа не ветувати закон про бонус, видала заяву, що конгрес повинен переголосувати вето президента на тій основі, що добробут краю не можливий так довго, поки добробут не загляне в хати ветеранів війни.

СЕНАТ УХВАЛЮЄ ЗАКОН ПРО МИТО

ВАШИНГТОН, 19. вересня. — Сенат ухвалив нині 43 голосами проти 28 законопроект про мито в такій формі, як його предложила конференція представників обох палат.

З огляду на те, що проект уже принятий палатою послів, а президент Гардинґ після всякої правдоподібности його не заветує, проект уже завтра стане законом.

При голосованню голосувало проти нього 5 републиканців.

СТЕЙТ МАЄ ГОЛОСУВАТИ НАД ПИВОМ

КОЛАМБАС, Огайо, 19. вересня. — Стейтовий найвисший суд стейту Огайо приписує стейтовому секретареви віддати при осінних виборах під народне голосованнє питаннє дозволу виробловання та продажі легкого вина та пива.

Суд виступав на позов зі сторони товариства противників необмеженої проґібиції, котре позивало стейтового секретаря стейту за те, що він не хотів віддати під голосованнє поправки до стейтової конституції в справі дозволу легких алькоголічних напитків.

Суд заявив, що таке поступованнє стейтового секретаря є незаконне.

СУД ДОЗВАЛЯЄ АРЕШТУВАТИ КОРАБЛІ З НАПИТКАМИ НАВІТЬ НА ОТВЕРТІМ МОРИ

БОСТОН, 19. вересня. — Федеральний суд розбирав нині позов одної англійської корабельної фірми, котра протестувала через суд проти забрання її лодок проґібиційними агентами на повнім морю.

Суд признав, що проґібиційні агенти мають право забирати лодки з горівкою навіть, як вони находяться на повнім морю, себто поза обрубом трох миль від берега моря.

АҐІТАЦІЯ ЗА ЗБІЛЬШЕННЄМ АРМІЇ

АТЛЕНТИК СИТІ, Ню Джерзі, 19. вересня. — На відбуваючійся тут річній конвенції „Військового Закона Світової Війни" принято на домаганнє генерала Першинга жаданнє до американського конгресу, щоби американська армія мала що найменче 150,000 рекрутів.

За сим пляном заявився в своїм листі до конвенції президент Гардинґ та в своїй промові секретар війни Вікс.

„НЮ ЙОРК СЕНТРАЛ" ПОГОДИЛАСЯ ЗІ СТРАЙКАРЯМИ

НЮ ЙОРК, 19. вересня. — Зелізниця „Ню Йорк Сентрел" підписала нині умову зі страйкуючими робітниками, працюючими в її варстатах.

На основі сеї згоди, робітники повернуть до роботи, як лишень отворяться для них місця. Умова не говорить нічого про правило старшини. Умова відноситься до яких 32,000 робітників.

ЗЕЛІЗНИЦЯ НЕ ХОЧЕ ГОВОРИТИ З ЮНІЄЮ

МИДЕЛТАВН, 19. вересня. — Урядники зелізниці „Ню Йорк, Онтаріо енд Вестерн" заявили, що зелізниця не буде робити ніякої угоди з юнією, котра зарядила страйк її варстатових робітників.

ОБЖАЛОВУЄ 8 БАНКИРІВ ЗА ВИКЛИКАННЄ ЗЕЛІЗНИЧОГО СТРАЙКУ

ШІКАҐО, Илиной, 19. вересня. — Берт Джуел, голова орґанізації юній варстатових зелізничих робітників, зложив перед федеральним судом, що веде переслуханнє в справі заборони проти страйку, заприсяжене зізнаннє, в котрім обвинює 8 банкирів за викликаннє страйку зелізничих робітників.

НЕ ЗНАВ ПРО ПРОҐІБІЦІЙНИЙ ЗАКОН.

Перед одним нюйорським судею ставав оногди один Рокко Контроно, обжалований за переступленнє проґібиційного закона. Мав він продавати в своїм салуні горівку та другі напитки, якби проґібиції, зовсім не було. На запит судді, чи не має він чого сказати на свою оборону, Контроно заявив, що він не знав, що в Злучених Державах не вільно продавати алькоголічних напитків. Коли суддя спитав, чи не дало йому думання те, що сальони один за другим замикаються, підсудимий відповів, що се правда, що салуни замикаються, але прецінь число людий пяних зовсім не зменчається.

Кажуть, що суддя потребував кілька хвилин, щоби прийти до памяти на таку відповідь. Коли прийшов, Контроно дістав 300 долярів кари, котрих він заплатити не міг.

ДІВЧИНА ВРАТУВАЛА ПЯТЕРО ОСІБ

Невеличка, 16-літна дівчина Датерина Довті вратувала пятеро осіб, що попали з високого насипу гостинця коло Саранак Лейк, Ню Йорк, в глибоку ріку. Дівчина, що має славу серед своїх знакомих доброї пливачки, перебрала з напів у воді занурeного авта одну людину за другою, поки всі не опинилися на безпечнім місци.

ЗАПОВІДАЮТЬ НОВЕ ПОДРУЖА БУВШОГО НІМЕЦЬКОГО ЦІСАРЯ

В берлінських газетах мала появитися новинка, що за кілька днів бувший німецький цісар подав публично до відома вістку про свої заручини з княжною Райс, вдовою по князи Йогани.

СМЕРТЬ ЛЕТУНА.

Коло міста Дітройт погиб при воздушній катастрофі морський летун поручник Френк Фечтелер. Причиною катастрофи була машина, котра попсулася на висоті 150 стіп.

САМІЙЛЕНКО У ЛЬВОВІ.

До Львова загостив відомий поет-ювилят Володимир Самійленко, який перебуває тепер на еміґрації.

КОРОВИ ЗДЕРЖАЛИ ЗЕЛІЗНИЦЮ

Пасажири особового поїзду зелізниці „Ню Йорк Сентрел", що їхав до Ню Йорку в вівторок по полудни, мали велику несподіванку, коли їх поїзд задержався на поли без ніякої видимої причини. Ще більше здивувалися вони, коли виглянули з вікон та побачили, що причиною задержки були три гарні, расові корови, котрі не захотіли увійти до товарового поїзду, долученого до особового. Доперва по 12 мінутах корови надумалися інакше і поїзд рушив.

НОВІ ЧУТКИ ПРО МОРСЬКІ ПОТВОРИ

Новофундлендські рибаки вернули оногди зі страхом з пологу риб на морю недалеко від міста Ст. Джан та донесли, що на їх лодки напали морські потвори. Проти потвор вибралися зараз доброволці з англійської фльоти, але ніяких потвор не найшли.

НАЙГІРШЕ БЕЗРОБІТТЄ В КАНАДІ ПРОМИНАЄ

В Отаві відбула ся минувшого тижня конференція в справі безробітя. В конференції брали участь представники федерального і провінціяльних правительств. Звіти з ріжних провінцій звучали досить оптимістично, тільки бесідники з Онтеріо та Нової Скошії заповідали, що треба приготовляти поміч для людий без роботи. Диркетор служби вишукування занятя, Риґ, оповістив конференцію, що безробіте трохи зменшилося сего року, але після звітів юнійних числа представляються ще о три точки низше від найлучших цифр в 1916 р. Риґ заповів, що в головних центрах треба сподівати ся слідуючої зими поважних клопотів з причини, безробітя, однакож раду на него можна буде найти скорше, чим через дві попередні зимі. Конференція розійшла ся з переконанем, що найгірше безробіте вже проминуло і що для тих, які будуть потребувати роботи в зимі, буде можна найти занятє. Конференція заявила ся проти давання запомог.

КАМЕНЄВ.

Нюйорська преса подає деяк подробиці про нового „правителя" Росії, Леона Каменєва, котрого, як звісно, недавно іменував М. Калінін, голова „всеросійського совета", тимчасовим головою „совнаркома" (совета народніх комісарів), аж до часу подужання дотеперішного голови „совнаркоми" Миколи Миколи Леніна.

Леон Каменєв з роду Жид, родися в 1884 році в Тифлісі, на Кавказі, отже має тепер 38 літ. Він називався по родичах Леонід Розенфельд.

Оженився він із сестрою Леона Троцького, який по родичах називався Лейба Бронштайн.

Каменєв вже давнійше покинув жидівську віру і приняв християнство.

Вже замолоду він був революціонером. З початком світової війни його заслано на Сибір за аґітацію проти війни.

По большевицькій револьті Каменєв став головою большевицького совета в Москві і центрального виконуючого комітету („ісполкома").

В 1920 році большевики були вислали його до Англії разом з Леонідом Крассіном для переговорів у справі віднови торговельних зносин між Англією і Росією, однаже його відтам усунено, коли викрито, що він привіз зі собою діяманти, які мав лишити на підпиранне большевицького руху заграницею.

Він є як кажуть, умірковaний комуніст і заявляється за угодою з капіталістами та уступками для них. Тепер мусить жити в Москві, але він Москви не любить, ізза того, що там має богато ворогів між крайними комуністами. Вміє він говорити по англійськи і нераз розмовляв в Росії з Американцями, які кажуть, що він є чоловік способний а також і дуже угодовий.

КАМЕНЄВ—УГОДОВЕЦЬ.

МОСКВА, столиця Московщини, 19. вересня. — В тутешніх заграничних місиях тепер богато говорять про іменованнє заступника Леніна в осібі Леона Каменєва.

Про Каменєва загально знають, що він належить до консервативного угодового крила большевиків, з чого слідно, що большевики будуть продовжати угодову політику Леніна у відношенню до заграничних капіталістів.

РАДИТЬ КАНАДІ НЕ ПЕРЕБИРАТИ

В Торонто говорив оногди для Канадійського Клюбу лорд Шоз Домферлайн, один з членів судівничої комісії королівської ради в Лондоні, Англія. В своїй промові він поклав натиск на потребу іміґрантів для Канади і радив Канадійцям не дуже перебирати в тім, яких іміґрантів дістають з Европи. „Не шукайте найліпших і не лишайте найліпших і не лишайте найгірших", — сказав він. — Вашою цілю повинно бути набуте пересічних людий а станете великим народом у тім великім підприємстві, що називає ся британська імперія".

УПАВ З ДАХУ.

При вул. Міцкевича у Львові працювали робітники над направою будинку. Молодий 18 літний робітник Нестор, хорий, через необережність упав з даху третього поверху на відник згинув на місци.

ЛЯХИ ХОТЯТЬ НАКИНУТИ ЛЯЦЬКУ „АВТОНОМІЮ" УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИЧИНІ

ВАРШАВА, столиця Польщі, 19. вересня. — Найважнійшою справою, яка прийде перед сьогорічну осінню сесію польського „сейму", яка зачинається нині, є предложенне польського правительства, щоби Східній Галичині надати автономію, в якій признано би широку свободу Українцям у справах їх економічного життя, хліборобства і шкіл.

ВИДВИГАЮТЬ КАНДИДАТУРУ ПАДЕРЕВСЬКОГО НА „НАЧЕЛЬНИКА" ПОЛЬЩІ

ВАРШАВА, столиця Польщі, 19. вересня. — В сьогорічних виборах в падолисті заноситься на боротьбу між двома кандидатами на президента („начельніка") Польщі, а саме між теперішним президентом „маршалком" Юзефом Пілсудським і бувшим польським премієром і музикантом Іґнацом Яном Падеревським.

Кандидатуру Падеревського проголосили „народовці демократи" (вшехполяки) і ґрупа бувшого примієра Скульського, всупереч заяві музиканта, що він цілком усувається від політики, а вертається назад до музики.

Пілсудського кандидатуру підпирає партія людовців під проводом бувшого премієра Вінцента Вітоса і польські соціялісти.

Падеревський тепер живе в Швайцарії, де грає на фортепяні, щоб набрати вправи на концерти, які заповів на осінь в Америці. Досі він ще не дав своєї відповіди на заяву вшехполяків, що видвигають його кандидатуру на президента Польщі.

ТИГР ВИЇДЕ ДО АМЕРИКИ В ДЕНЬ ПЕРЕМИРЯ

ГАВР, Франція, 19. вересня. — Бувший французький премієр Жорж Клемансо виїде на політичні лекції до Злучених Держав дня 11. падолиста с. р. на французькому кораблі „Парі" (Париж). Він виступить на лекціях в пяти більших містах Америки і відтак зараз вернеться домів.

АНГЛІЯ ХОЧЕ ВІДДАТИ АМЕРИЦІ ДОВГИ

ЛОНДОН, 19. вересня. — Дня 18. жовтня с. р. виїде відсі британський міністер скарбу, сер Роберт Горн, до Вашингтону для переговорів у справі сплати англійських воєнних довгів Америці.

АНГЛІЯ САМА БОРОНИТЬ ДАРДАНЕЛІВ

ЛОНДОН, 19. вересня. — Англійські війська над Дарданелями вже копають шанці, а Франція й Італія забирають відтам свої війська.

Імовірно Англія сама буде боронити Дарданелів і Царгороду.

КЕМАЛ ПАША ХОЧЕ ЦАРГОРОДУ І ТРАКІЇ

ПАРИЖ, 19. вересня. — Французьке правительство одержало телеграму від Мустафи Кемала паші, в якій він заявляє, що не буде нападати на аліянтські війська в невтральній области здовж Дарданельського проливу, як аліянти обіцяють йому, що віддадуть Туреччині Царгород і Тракію. Він годиться, щоб Дарданелі були свобідним проїздом.

БУВШИЙ НІМЕЦЬКИЙ ЦІСАР ЖЕНИТЬСЯ

ЛОНДОН, 19. вересня. — Бувший німецький цісар Вільгельм Гогенцоллерн заповів, що ожениться в падолисті с. р. з княжною Герміною фон Шенайх-Каролят, яка є вдовою і має пятеро дітий.

КРАДІЖ У ВАТИКАНІ

РИМ, столиця Італії, 19. вересня. — У Ватикані вкрадено 1,000,000 лір (около $42,000). Сі гроші походили із спеціяльних дозволів на вінчаннє, які збирають і присилають папі католицькі епископи. Сього року епископи, головно з Америки і з Австралії, прислали 2,000,000 лір, з чого украдено 1 міліон.

Гроші були під зарядом кардинала Леґа і монсіньора Паві. Папа римський наказав строге слідство для викриття злодійства.

МОСКОВСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ОБІЦЯЮТЬ ТУРКАМ ЛИШЕ МОРАЛЬНУ ПОМІЧ

МОСКВА столиця Московщини, 19. вересня. — Лідери большевицького „уряду" заявляють, що „Росія" буде підпирати Турків морально, і може також дасть їм амуніції, але не пішле війська на поміч їм для занятя Царгороду.

Большевики не хотять війни з Великою Британією. Дастого російський генеральний штаб що найбільше може помогти Туркам військовими порадами, але не військом.

Деякі московські большевики є за тим, щоби Царгород належав до Росії, але вони волять, аби Царгород остався в турецьких руках аніж мав би дістатись в руки аліянтів. Ялко турецька столиця, кажуть вони, Царгород буде під впливом Росії.

ЯК „ВІДБУДУВАТИ" ЗНИЩЕНИЙ ПРОМИСЛ В РОСІЇ?

МОСКВА, столиця Московщини, 19. вересня. — В Московщині ведеться тепер суперечка про те, в який спосіб відбудувати промисл в Росії. Деякі большевицькі лідери були за тим, щоби робітників змілітаризувати і якось „робітниче військо" заставити їх до праці і до „відбудови" промислу.

Ленін виступив проти сього в листі до робітничих спілок (юній). Є надія, що робітники згодяться з поглядом Леніна.